

FRANTZIA: ezkerraren porrota

Prebisio eta esperantza guztien aurka, eskuina atera da garaile Frantziako azken hauteskundeetan. Prebisio guztien kontra: inkesta guztiek eman ohi zioten abantaila, botu-asmotan bederen. Esperantza guztien kontra: aldakuntzaren esperantza handia zen. Ba, huts egin du esperantza horrek: aurrerantzean ere, dagoeneko 20 urte luzetan agintean egon direnak berek jarraituko dute, aurpegi berek, problema berek.

MARTXOAK 19:

HAUTESKUNDEAK

Bi alditan bakoitzeko, eman ohi da boza Frantzian. Oraingoan, Martxoaren 12an eman zen botu indikatzailea, eta 19an botu erabakitzailea. Ezkerrarentzat egun handia izan zitekeen hori, egun beltz bilakatu da. Eta hain beltz! Luzarorako hurruntzen zaio agintea ezkerrari. Ia ehun aulki gehiago ditu Parlamentuan eskuinak.

Frantses askoren deslilurapena ez da esatekoa. Ezkerra eta agintea elkargaitz egin ohi dituen madarikazioaren bat dagoela Frantzian dirudi. Agintetik hurbilen oraintxe egon da ezkerria, Irailaren 22rarte behintzat. Posibletasun horrek esperantza asko biztu zituen. Denak hondatu dira berriz. Ez dezagun ahantz Michel Rocard Alderdi Sozialistako buruzagietako batek esan bezala, zortzigarren "rendez-vous" bat galtzen duela honekin ezkerrek Zortzigarrena, eta inportanteena agian. Lehendakari zarenaren galdu zenean, Udaletxe-

takoa lortu ez zenean, geroari dei egiten zion beti sozialistak, Parlamentuko burruka hau irabaziko zuelakoan.

Frakasu hau dela eta, gauza asko jarriko da hauzitan ezkerrean. Autokritikak hasiak dira. Alderdi sozialistak egingo du handiena: azken urteotako alderdiaren taktika eztabaidatzen hasi dira, Programa Bateratua hauzitaratzen da, eta abar.

GALTZAILE

ETA

IRABAZLE

Baina jakina, ez dira denak galtzaile. Oro har, eskuina atera da irabazle eta ezkerria galtzaile. Baina bloke horien barruan alderdi bakoitzak ez du berdin irabazi eta berdin galdu.

Has gaitezen ezkerretik.

Programa bateratuan partaide ziren hiru alderdietan ttipiena, MRG edo ezkerreko errepublikazaleen alderdia zen. Ba, orain, hauteskunde ondoren, ahulago gelditu da, Parlamentuan aulkiak galdu egin baititu. Robert Fabre, Alderdiaren lehendakariak hauteskundearen gau berean deklarapen oso gogorrak egin zituen Programa Bateratuaren aurka; eta dimititu egin du geroztik.

Alderdi honek baino gehiago galdu duela beste batek esango nuke. Ez, noski, Parlamentuko aulkitan, 12 bat aulki berri bereganatu baititu. Baina bai, espero zitekeenaren - eta espero zenaren - arabera. Alderdi Sozialista da, izan ere, hauteskunde hauetako egiazko galtzailea. Alderdi handiena bera da, baina ez bakarka jokatzeko adinakoa. Zundaketak eman ohi zioten ehuneko 30 horren ordez,

Erregioetarako Ministrariaren Erregioak

20 pasatuxe bereganatu ditu: ez du horrela alderdi komunistarengandik aski tarterik. Honekin loturik jarraitu behar, beraz; eta bestalde, horrela segiturik, ezin aginterik lortu: Horra Frantses sozialisten drama.

Elekzioak galtzerakoan beti gertatu ohi den bezala, hasi dira alderdi sozialistaren barruan gorabeherak. Bi joera agertzen dira: Ezkerraren Programa Bateratua baf sakonduz joan behar dela uste dutenak (CERES taldekoak batipat); bateko eta besteko Programa hori dela eta komunisten jostailu izan direla uste dutenak eta, beraz, gaurgero Alderdiak bere nortasuna gehiago agertu behar duela uste dutenak. Nortasun hori agertzeko, Programa Bateratua eta Alderdi Komunistarekiko aliantzak bigarren mailara eramane beharko lirakeke, hauen ustetan.

Alderdi Komunista, galtzaileen artean badago ere, puntu askotan irabazle atera da. Ez du aginterik lortu, baina lortu nahi ote zuen, gero? Erdietsi izan duena, zera izan da, halebria, Alderdi Sozialistaren ia pareko gelditzea. Alder-

Garaillearen irria

diaren buruzagitzaren kalkuluak ongi atera zaizkio. Ikusteko dago hala ere, ezkerrearen batasuna haustea oinharritzko militantziak barkatuko ote dion.

Eskuin aldera jotzen badugu, hor aurkitzen ditugu egiazko irabazleak. Konfidantza osoa eta zihurtasun gehiagoz jokatu du Giscardek orain. Bi talde nagusi mamitu dira eskuinean. Hauteskunde hauetan biak atera dira pozarren. Jacques Chirac-en RPR alderdi Gaullista, nahiz eta aulki batzu galdu, eskuineko alderdirik inportanteena da; Alderdi Sozialistaren indar bereko, bestalde. Gaullismoak eragin politikoa galdua zuelarik uste zutenak, engainatu dira. Mantentzean dago Chirac-en garaitzapena.

UDF Giscard-zaleen koalizioak ehuneko 20tik gora botu ukaitea ere oso harrigarri gertatu da. Espainiako UCDren antzeko elkarganatze bat da, hauteskundeetarako prestatua, programa zehatzik gabea. Alderdi oso ttipi batetik sortu den Giscard lehendakariak, hauteskunde hauei esker, gehiengo interesante bat biltzen du bere pertso-

naren inguruan.

Genekienaz gain, ondorio argi bat ateratzen da hauteskundean. Ba genekien bi bloke nagusi zegoela Frantzian: ezkerre eta eskuina. Beste hau ere ba dakigu orain: bloke bakoitza bi familia politikok osatzen duela, indar beretsukoak denak. Ezkerrean, Alderdi Sozialista eta Alderdi Komunista daude; Eskuinean, RPR alderdi gaullista eta UDF giscardianoa.

1977EKO IRAILAREN 22: EZKERRAREN HAUSTURA. Ezkerrak ez du irabazi. Zergatik?

Hauteskunde gaueko deklarapenean, argi eta garbi mintzatu zen Mitterrand sozialista: "Historiak esango du zein erantzukizun duen, eskuinarekin batean halako kanpaina Alderdi Sozialistaren aurka egin duenak".

Alderdi Komunistaren

kontrako salhakuntza honek, militante sozialista dexente, besterik ezean, kontsolatu zuen. Aurreratzean, pentsatzekoa denez bi alderdion harremanak ez dira izan direnak izango. Nekez barka diezaioke Alderdi Sozialistak Komunistari egin dion joku txar hori.

Politika aztertzaile askoren eritzian, eta Alderdi Sozialistako guztien burutan, orain ez, Irailean galdu zuen agintea ezkerrek baino.

Irailean 22an Alderdi Komunistak beste joku batetan hasten da: Programa bateratuaren eskabideak gogortzen hasten da. Bost urte elkarrekin ibili dira, eta ez da etenik izan. Eta orain, hauteskunde definitiboetarako sei hilabete bakarrik falta direlarik, irteera ga-

beko kale batetan sartu nahi du ezkerre Alderdi Komunistak.. Zalantzarik gabe, jokabide hau ez da intentziorik gabekoa. Ondorioak ondo neurturik sartu da joku hortan Alderdia. Hauzitan jar ezin daitekeena, Alderdi Komunistaren zuhurtzia da. Eta noski, kalkuluak ongi atera zaizkio: Bost urteotako fruituak sei hilabetetan txahutu ditu.

Sinesturik nago, Alderdi Komunistak ez zuela agintera iritsi nahi. Bi arrazoigatik nagusi: Bata, Alderdi Sozialista nagusituko zitzaielako, eta bera, horrela, alderdi zerbitzari bat izatera beharturik aurkituko zelako. Aginterik gabe oposizioan gelditurik, lor lezakeena zera da: Bere alderdia indartzea eta Alderdi Sozialista ahultzea eta barnetik joeratan zatikatzea. Agintea eskuratu nahi ezaren bigarren arrazoiak, hau dateke: abadagune honetan lege antipopularrak onhartu beharko zituen, eta Alderdi Sozialistarekin batera politika sozial demokrata egin beharrean aurkituko zen. Irudiak galdu baino nahiago izan du aginterik gabe gelditu.

Alderdikieriaz ez da ezkerre agintera iritsi. Alderdiaren nortasuna ezkerrearen ona baino maiteago izan duelako Alderdi Komunistak, hitz batetan esanik.

Zergatik ez du ezkerrek irabazi? Alderdi bakoitzak bere aldetik joan delako. Ez Alderdi Sozialistak, ez Alderdi Komunistak ez MRGk sortzen zuen aski konfidantzarik Frantsesarengan. Baizik eta batasunak!

joanes

lekerika.